ОБЩИНСКА ДЕТСКА ГРАДИНА
„д-р Тодора Миладинова“
град Рила, община Рила, област Кюстендил,
ул. „Септемврийска“ № 4
тел. 070542108
info-1000078@edu.mon.bg

==========

УТВЪРДИЛ:
ДИРЕКТОР: …….
Иванка Тахтаджийска

ПРОГРАМА
ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

ЗА УЧЕБНАТА 2024/2025 ГОДИНА

Програмата е приета с Протокол № …… от заседание на Педагогическия съвет, проведено на ……..и е утвърдена със Заповед №……..г. на директора

Въведение

Изготвянето на Програма по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование е подчинено на основните цели на предучилищното и училищното образование на образователната политика в Република България. Този процес е нормативно обоснован от Закона за предучилищното и училищното образование (чл. 5, ал. 1, т. 7-12), а приемането ѝ е в правомощията на Педагогическия съвет.

Програмата се разработва от постоянно действащ екип, определен със заповед на директора на детската градина за срок от 1 година. Конкретните дейности се планират по месеци в календара на годишния план и в тематичните разпределения на образователното съдържание по групи.Актуализация се прави при нужда в началото на всяка учебна година или при промяна на нормативната уредба. Координиране на прилагането на институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в образователните институции, се създават постоянно действащи екипи, определени в правилниците за дейността на институциите. Програмата се разработва и актуализира за периоди и по ред, определени в правилника на образователната институция – чл. 19, ал. 1 от Наредба № 13/21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.)

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в детската градина се осъществяват във всички възрастови групи от учителите на групите или други педагогическите специалисти:

- интегрирано в обучение по образователните направления;
- интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
- като самостоятелно образователно направление, когато иновативна или авторска програмна система предвижда това;
- в работата по различни национални и международни програми и проекти.

Резултатите, към които са ориентирани гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, са определени като Рамкови изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование (Приложение № 1-4 към чл. 14, ал. 2, т. 1-4 от Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование).

Рамкови изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, насочени като надграждане и разширяване на изискванията за резултатите от обучението, определени в Наредба № 5 от 2016 г. за предучилищното образование, трябва да бъдат ориентир при разработването на тематичните разпределения по образователни направления за всяка от възрастовите групи.

Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят в Програмната система на детската градина, която се разработва по реда и при условията на ДОС за предучилищното образование.

Нормативни документи за разработване на програмата:

1. Закон за предучилищното и училищното образование.
2. Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.
3. Наредба за приобщаващото образование
4. Областна и общинска Стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

Вътрешноинституционални документи:

1. Стратегия за развитие на детската градина.
2. Програмна система.
3. Програми, приети от ПС и утвърдени от директора на детската градина.
4. Проекти, по които работи детската градина и др.

Основни понятия:

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование формират в единство у децата както социални, граждански и интеркултурни компетентности, така и компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Водещи принципи при реализацията на програмата:

1. Демократичност при организация на дейностите.

2. Толерантност към различията.
3. Зачитане на правата и спазване на задълженията.
4. Здравословен начин на живот.
5. Опазване на природата.

Основни цели:

1. Запознаване децата с организация на гражданското общество.
2. Формиране на отношение към общочовешките ценности.
3. Гарантиране участие на децата с различни социални роли в дейности на общности.
4. Изграждане на автономна и активна личност.

Оперативни цели:

1. Придобиване на основни познания за глобалния свят и неговите общи ценности.
2. Възприемане на своята идентичност, приемане и зачитане различията между хората и културите.
3. Взаимодействие с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин.
4. Формиране на умения за активност, поставяне на цели, обосновано и критично изразяване на мнение.
5. Осъзнаване връзките между отделните сфери на обществения живот и причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.
6. Поемане на отговорност за поведението си, за постъпките си, за своя живот и този на другите хора.
7. Запознаване с основни правила за здравословен начин на живот и екологосъобразно поведение.

Анализ на политиката на детската градина за осъществяване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

Силни страни:

:

- наличие на опит за реализиране на програми или работа по проекти, свързани с темата;
- учители с проявен интерес по проблеми, отнасящи се до гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование на деца;
- утвърдени ритуали в детската градина – тържествено връчване на Удостоверения за завършване на предучилищно образование; на награди и медали от деца ;
- разработван и утвърден Културен календар за всяка учебна година;
- степен на изграденост на възпитателна среда – кът на символи, на награди, пилони за знамена.

Слаби страни:

- липса на опит в провеждане на благотворителни акции;
- организиране на кампании, подкрепящи здравето, толерантността, правата на човека, опазването на околната среда.

Възможности:

- осъществяване на основните и стратегическите цели:
- разработване на проекти;
- нови форми за работа с родителите, обществени организации и културни институции;
- осигуряване на допълнителни средства за инициативи свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

Рискове: недопускане използването на дейностите по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование за политически цели.

Дейности за организация на взаимодействието

Дейност	Форми и време за изпълнение	Участници/ Отговорник	Забележка
Организиране на образователния процес в детската градина чрез поставяне на детето в активна позиция.	педагогически ситуации по образователни направления	директор учители на групите	съгласно Програмната система на детската градина
Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.	Празници; посещения на музеи и др. обекти; групи по интереси, школи, арт-работилници и др.	педагогически специалисти	съгласно плановете на различните групи
Разработване на иновативна Програмна система, с акцент гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.	начало на нова учебна година	авторски колектив	Процедури за приемане и утвърждаване съгласно Наредба № 5/2016 г. за предучилищно образование
Разработване и участие в Национални програми и Европейски проекти.	обявените срокове	работни групи	съгласно поканите за участие
Разработване на Система от символи и ритуали в детската градина.	по всяко време на учебната година при спазване на процедурата	директор	Процедура за приемане от Педагогически съвет и утвърждаване със заповед на директора
Провеждане на: • откриване и закриване на учебна година;	по календар	директор и учители на групите,	тези тържества се провеждат при условие, че са приети

• посрещане на децата от първа група; • връчване на Удостоверения за завършено предучилищно образование; • Патронен празник.		ръководителите на групите по интереси, учител по музика	чрез Системата за символи и ритуали в ДГ
Връчване на Грамоти за учители и родители, допринесли за развитие на общността и деца, участници в състезания и конкурси.	при провеждане на събитието или в края на учебната година	директор	критериите трябва да са добре обмислени и предварително обявени
Оформяне на кът с символите – знаме, лого, химн на детската градина.		работна група	положителна практика е в този кът да има повече информация за символите, например автор на химнаи т.н.
Дейности по внедряване на елементи от униформа - тениски с логото и шапки.	начало на учебна година или за Патронен празник	директор	могат да се използват при участие в обществени мероприятия и допринасят за формиране на съзнание за принадлежност
Самостоятелно провеждане или участие в национални и местни празници – тържества за национални герои, будители, известни личности.	по календар	директор	необходимо е да се прецизира участието в зависимост от възрастта на децата
Инициативи, свързани с международни дати: • 22 април – Световен ден на Земята; • 2 април – Международен ден на детската книга; • 16 ноември – Международен ден на толерантността; • 18 ноември – Световен ден в памет на жертвите от катастрофи и др.	по календар	учители на групите	инициативите и свързаните с тях дейности трябва да са съобразени с възрастта на децата
Честване на Коледа, Великден и други празници от народния	по календар	директор	тържествата могат да се използват за запознаване с

календар.			народните традиции, като се търси активното участие на детето
Организиране на практикуми и работилници за родители, засаждане на цветя и дървета в двора на детската градина, почистване.	предхождат празниците	учители на групите	тази форма за организация на взаимодействието с родителите може да се използва, както за изработване на реквизити за празниците, така и за формиране на общност
Провеждане на благотворителни акции и концерти – събиране на дрехи, играчки, храни, капачки и др.	по инициатива	директор учители	децата и родителите трябва да знаят и приемат каузата
Дейности, свързани с успешното интегриране на деца от различни етноси и изповедания.		директор учители на групите педагогически специалисти	подборът на съдържанието трябва да бъде направен прецизно с помощта на специалисти по съответната етническа култура
Педагогически ситуации от тематична област „Безопасност на движението по пътищата“ във всички възрастови групи.	по график	учителите на групите	Съгласно методическите указания към програмите.
Дейности от Плановете за противопожарна защита, бедствия, аварии и катастрофи, в т.ч. провеждане на обучението за защита при бедствия и оказване на първа долекарска помощ с децата от детските градиниот тематична област „Действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари“.	по график	директор	Освен проиграване на Плановете за безопасно извеждане, на децата трябва да се подсигурят наблюдения в Пожарна служба, познавателни книжки, дидактични материали и др.
Превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти.	разисквания по ежедневни проблемни ситуации	учители на групите	Необходимо е системно да се работи за формиране на екип, спазване на права и задължения,

			отговорност за негативни постъпки.
Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез: • изслушване на националния химн в тържествени за държавата и детската градина моменти; • поставяне на националния флаг на фасадата на детската градина.	при тържествени моменти	директор	
Поддържане на интернет страница с актуални новини за дейности, свързани с Програмата за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.	постоянно	директор	

Програмата е приета с Протокол № …… от заседание на Педагогическия съвет, проведено на ……..и е утвърдена със Заповед №……..г. на директора